

KRONIKA

Pismo Uniwersytetu Łódzkiego

NAUKA

Jak żyją łodzianie

INWESTYCJE

Rektorat w nowej siedzibie

WSPÓŁPRACA MIĘDZYNARODOWA

Wyrównywanie szans

01
2013

Nowatorskie kształcenie...

Uniwersytet Łódzki uzyskał kolejny raz pieniądze na modernizację swoich obiektów z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Programu Operacyjnego *Infrastruktura i Środowisko*, XIII Oś Priorytetowa: *Infrastruktura Szkolnictwa...*

Studio radiowe otwarte

Dobrym przykładem współpracy Uniwersytetu Łódzkiego i biznesu jest studio nagraniowe dla słuchaczy dziennikarstwa, które otwarte zostało 18 stycznia. Dzięki firmie BSH Sprzęt Gospodarstwa Domowego, dawną stróżówkę zaadaptowano...

Trzeci w regionie

Aleksander Beta, student Wydziału Zarządzania Uniwersytetu Łódzkiego zajął III miejsce w 42. Plebiscycie *Dziennika Łódzkiego* na Sportowca Roku 2012 regionu łódzkiego. Zawodnik ten, reprezentujący barwy Gwardii Łódź, 22 października...

KRONIKA

Pismo Uniwersytetu Łódzkiego

Redaktor naczelny:

Stanisław Bąkowicz

Zespół redakcyjny:

Aneta Danowicz

Michał Kędzierski

Stale współpracują:

Jarosław Bożyk

Sebastian Buzar (zdjęcia)

Katarzyna Chiżyńska

Paulina Czarnek

Roman Czubiński

Radomir Dziubich

Agnieszka Garcarek-Sikorska

Janusz Hereźniak

Krzysztof A. Kuczyński

Jakub Pokusa

Serwis fotograficzny:

Centrum Promocji UŁ

Okładka:

Gmach biologii UŁ w zimowej scenerii

Fot.: Grażyna Bartłomiejczyk

Projekt graficzny:

VoynarVision Katarzyna Wojnar

e-mail: biuro@voynarvision.pl

Skład i łamanie:

Paulina Narolewska-Taborowska

narolewskapaulina@gmail.com

Druk i oprawa:

Quick Druk s.c. Dariusz i Marek Mroczkowsy

90-562 Łódź, ul. Łąkowa 11

Adres redakcji:

90-131 Łódź, ul. Lindleya 8

tel. (42) 635-41-79

e-mail: kronika@uni.lodz.pl

http://spoti.pl/unilodz/publikacje

Niezamówionych materiałów nie zwracamy.

Redakcja zastrzega sobie prawo dokonywania

skróarów, zmiany tytułów i adujstacji tekstów.

Numer zamknięto 15 lutego 2013 r.

KRONIKA

Pismo Uniwersytetu Łódzkiego

ŁÓDŹ SIĘ STARZEJE 24

Sytuacja demograficzna – przede wszystkim szybka depopulacja oraz starzenie się ludności – jest wyzwaniem coraz bardziej uświadamianym sobie przez władarzy i mieszkańców miasta. Celem projektu *Zapaść demograficzna miasta i jej skutki dla przyszłości Łodzi*, realizowanego w latach 2011–2012 dzięki grantowi Prezydenta Łodzi przez zespół pracowników Instytutu Socjologii Uniwersytetu Łódzkiego, było wskazanie najważniejszych dotychczasowych i przewidywanych w perspektywie kilku najbliższych lat przemian ludnościowych oraz konsekwencji owych przemian dla wybranych sfer usług społecznych.

Majówka w Mani Lesie 17

W Teatrze Muzycznym 15 grudnia minionego roku odbył się koncert galowy z okazji 25-lecia Akademickiego Zespołu Pieśni i Tańca Uniwersytetu Łódzkiego *Kujon*. Zespół zaprosił widzów na *Majówkę w Mani Lesie*, widowisko muzyczno-taneczne nawiązujące do łódzkiego folkloru miejskiego i tematycznie łączące się ze spędzaniem czasu wolnego przez mieszkańców przedwojennej Łodzi.

WYDARZENIA	<i>Majówka w Mani Lesie</i>	17-19
	Szkoła Prawa Niemieckiego	23
	Pracodawcy absolwentom i studentom	29-30
	Gala Absolwentów	31-32
	Serca zabity dla orkiestry	32-33
	<i>Mozart w baletkach</i>	33
NAUKA	Jak żyją łodzianie	4-5
	Łódź się <i>starzeje</i>	24-28
INWESTYCJE	Nowatorskie kształcenie i innowacyjne badania	6-8
	Rektorat w nowej siedzibie	10-11
WSPÓŁPRACA MIĘDZYNARODOWA	Wyrównywanie szans	6
	Baku bliżej Łodzi	21
	Partnerski Smoleńsk	21
	<i>Tożsamość Ziemi Obiecanej</i>	22
KONFERENCJE	<i>Humanistyka dla biznesu</i>	19-20
	Dwie rocznice	24
	Uczniowie swemu Mistrzowi	47
POPULARYZACJA NAUKI	Korzyści, zagrożenia, mity - GMO	28-29
	Cywilizacja bizantyńsko-prawosławna	35-36
INFORMACJE	Nowy program studiów	9
	Mistrzowie polskiej nauki 2012	9-10
	Koncertuje w świecie i na uniwersytecie	17
	<i>Kultury w życiu społecznym</i>	31
	Studio radiowe otwarte	34
	Nowa klasa w uczelnianym liceum	34-35
	W skrócie	51 i 55
	Trzeci w regionie	54
	Pomóżmy Oli	56
	Zawody przyszłości	58
KONKURSY	Matematyka ich pasją	30
WSPOMNIENIA	Profesor Jerzy Starnawski	37-39
	Profesor Wojciech Kittel	40-41
	Profesor Janusz Witkowski	42-43
	Twórczyni <i>Łódzkiej szkoły rachunkowości</i>	44
	Rektor trudnego czasu	45-46
WYBITNI ŁODZIANIE	<i>Zatrzymał bolszewicką Rosję</i>	12-16
KSIĄŻKI NADESŁANE	Łódź naukowa pod lupą	48
	Ministerialna nagroda za atlas	48-49
	Wielka ucieczka	49
	Leksykon dziennikarzy	50
UCZELNIANY PARLAMENT	Senat Uniwersytetu Łódzkiego...	54
FOTOREPORTAŻ	<i>Kujon gra, tańczy i śpiewa</i>	52-53
Z OSTATNIEJ CHWILI	Z Enactusem do Waszyngtonu	59
	Fizycy pracują nad grafenem	59
	Najlepsza praca doktorska	59
ROZMAITOŚCI	Intelligenti pauca	60
	Fotokącik	60

no-fizycznym. W nowej klasie młodzież rozpocznie naukę 1 września tego roku.

x x x

Mimo krótkiej historii szkoły, uczniowie uniwersyteckiego liceum mogą poszczycić się znaczącymi sukcesami, do których zaliczyć należy, m.in.: III miejsce w Polsce w Olimpiadzie Wiedzy o Integracji Europejskiej oraz tytuły laureatów olimpiad polonistycznych, historycznych i z języka łacińskiego.

Liceum jest organizatorem „Konkursu Wiedzy o Unii Europejskiej”, konkursu „Matematyka Moja Pasja” oraz „Konkursu Krasomówczego”. Jego uczniowie dotychczas uczestniczyli w wyjazdach zagranicznych do: Izraela, Belgii, Stanów Zjednoczonych, Turcji, Wielkiej Brytanii i Bułgarii.

Od ponad roku szkoła mieści się w pofabrycznym, odrestaurowanym budynku przy ul. Pomorskiej, w pobliżu osiedla akademickiego Lumumbo.

■
Tomasz Boruszczak

POPULARYZACJA NAUKI

Cywilizacja bizantyńsko-prawosławna

W wyniku współpracy naukowej – zainicjowanej w 2008 r. przez badaczy z Katedry Historii Bizancjum UŁ oraz Zakładu Paleoslawistyki i Kultury Ludowej przy Katedrze Slawistyki Południowej Uniwersytetu Łódzkiego – już od kilku lat akademickich w naszej uczelni odbywają się wykłady otwarte, przybliżające szerokiemu gronu studentów, doktorantów i pracowników wiedzę o cywilizacji bizantyńsko-prawosławnej. Od roku ubiegłego głównym organizatorem i gospodarzem tych spotkań jest Centrum Badań nad Historią i Kulturą Basenu Morza Śródziemnego i Europy Południowo-Wschodniej im prof. Waldemara Cerana *Ceraneum*.

Miniony rok akademicki zainaugurowały wykłady otwarte, stawiające sobie za cel promowanie dorobku naukowego innych jednostek organizacyjnych Uniwersytetu Łódzkiego, współtworzących centrum *Ceraneum*. Profesor Anna Pikulska-Radomska, kierująca Katedrą Prawa Rzymskiego UŁ, wygłosiła prelekcję nt. *Rzymskie tributum jako instrument polityki międzynarodowej*. Po niej przysła kolej na archeologów; gościem centrum była prof. Ilona Skupińska-Løvset z Katedry Archeologii Historycznej UŁ, specjalizująca się w kulturze materialnej starożytnej Palestyny. W niezwykle interesującym wykładzie zaprezentowała licznie zgromadzonym słuchaczom najważniejsze osiągnięcia naukowe łódzkich archeologów w badaniach nad archaicznymi kultami Betsaidy.

Działalność *Ceraneum* została zaprezentowana także w Łódzkim Towarzystwie Naukowym, gdzie wykład nt. *Sztuka sakralna jako kazanie. O współdziałaniu tekstu ikonograficznego z tekstem literackim* zaprezentował prof. Georgi Minczew, zastępca dyrektora centrum, z Zakładu Paleoslawistyki i Kultury Ludowej UŁ.

Arabiści w *Ceraneum*

Centrum w ubiegłym roku akademickim zacieśniło także współpracę naukową ze środowiskiem arabistów z Wydziału Studiów Międzynarodowych i Politologicznych UŁ. W siedzibie *Ceraneum* odbył się wykład otwarty prof. Marka Dziekana, kierownika Katedry Bliskiego Wschodu i Północnej Afryki UŁ, nt. *Postaci biblijne w Koranie*. Osoba prelegenta, znawcy historii i kultury islamu od epoki klasycznej po współczesność, jak i tematyka prelekcji ukazująca powiązania kulturowe między trzema wielkimi religiami monoteistycznymi, przyciągnęły liczną grupę słuchaczy.

Problematykę współistnienia chrześcijan i muzułmanów na obszarze Syrii poruszyła z kolei w swej prezentacji dr Marta Woźniak z Katedry Bliskiego Wschodu i Północnej Afryki UŁ. Głównym tematem jej wykładu otwartego, który odbył się w *Ceraneum* na początku minionego roku,

była Malula – niewielkich rozmiarów osada, stanowiąca chrześcijańską enklawę, w której do dziś używa się języka aramejskiego.

Wymiernym efektem współpracy naukowej, nawiązanej między historykami i arabistami w *Ceraneum*, jest projekt badawczy *Bizancjum i Arabowie. Spotkanie cywilizacji VI–VIII w.*, realizowany w granicy przyznanej przez Narodowe Centrum Nauki. Rozpoczęty w 2012 r. projekt zakończony zostanie w roku 2015. W skład międzynarodowego i interdyscyplinarnego zespołu, kierowanego przez prof. Teresę Wolińską z Katedry Historii Bizancjum UŁ, wchodzi zarówno łódzcy arabiści (prof. Marek Dziekan i dr Marta Woźniak), jak i, m.in., prof. Hassan Badawy, historyk z Uniwersytetu Arystotelesa w Tessalonice.

Goście z kraju i zagranicy

Intensyfikacji międzynarodowych kontaktów badawczych sprzyjało również inauguracyjne posiedzenie Rady Naukowej Centrum w dniach 29 lutego–2 marca 2012 r. (obszerna relacja w artykule J. Wolskiego pt. *Zacieśnienie zagranicznej współpracy*, opublikowanego na łamach *Kroniki* nr 2/2012).

Ceraneum stawia sobie także za cel przybliżanie łódzkiemu środowisku akademickiemu sylwetek badaczy z innych ośrodków naukowych w Polsce. Na zaproszenie Katedry Historii Bizancjum UŁ oraz centrum w murach Instytutu Historii UŁ gościł prof. Stefan Zawadzki, kierownik Zakładu Historii Starożytnego Wschodu Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Wygłosił wykład nt. *Dlaczego upadła cywilizacja mezopotamska?*

Ceraneum angażuje się również w różne inicjatywy kulturalne i naukowe, odbywające się w Łodzi. Podczas ostatniego Festiwalu Nauki, Techniki i Sztuki członkowie centrum ogłosili dwa wykłady otwarte, adresowane do szerokiej publiczności. Profesor Teresa Wolińska przygotowała prelekcję nt. *Starożytni i średniowieczni kibice*. Natomiast prezentacja prof. Macieja Kokoszko poświęcona była kuchni antycznej; kierownik Katedry Historii Bizancjum UŁ, a zarazem dyrektor *Ceraneum* przygotował wykład o diecie starożytnej, połączony z degustacją potraw.

Efektom współpracy łódzkich bizantynistów ze środowiskiem badawczym skupionym wokół Katedry Prawa Rzymskiego oraz Centrum Dokumentacji i Studiów Podatkowych na Wydziale Prawa i Administracji UŁ była konferencja naukowa nt. *Podatki w krajach basenu Morza Śródziemnego – perspektywa antyczna, średniowieczna i nowożytna*. Sympozjum zgromadziło wielu specjalistów z zakresu historii prawa i dziejów rzymskiego systemu fiskalnego, reprezentujących kilka polskich i zagranicznych ośrodków akademickich.

Ceraneum gościło jeszcze innych badaczy spoza Uniwersytetu Łódzkiego. W siedzibie centrum odbył się wykład otwarty ks. prof. Piotra Szczura z Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego. W swej prelekcji skoncentrował się on na zagadnieniu stosun-

ku autorytetów chrześcijańskich do – charakterystycznego zwłaszcza dla kościołów bizantyńskich – bogactwa wystroju wnętrza świątyni i zewnętrznego przepychu liturgii.

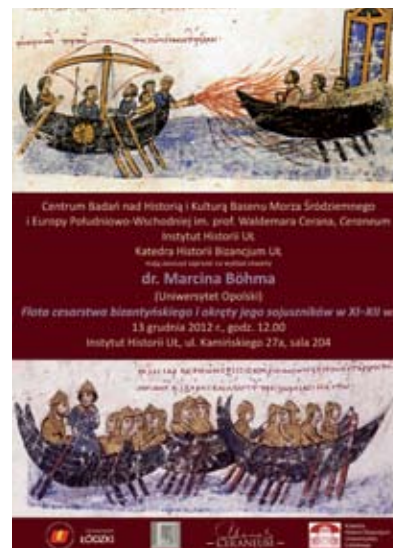
Zagadnieniom *stricte* politycznym i militarnym poświęcone było wystąpienie dr. Aleksandra Paronia z Instytutu Archeologii i Etnologii PAN. Gość *Ceraneum* podczas wykładu otwartego zatytułowanego *Śmierć księcia Światostawa Igorewicza a mit wszechmocnej dyplomacji bizantyńskiej*, pokusił się o postawienie kontrowersyjnej tezy, popartej wieloma dowodami źródłowymi, że zabójstwo władcy Rusi Kijowskiej, dokonane przez Pieczyngów, nie było inspirowane przez dwór konstantynopolitański.

Kulinaria, militaria, peregrynacje

Obecny rok akademicki w *Ceraneum* zainaugurowała konferencja. Z inicjatywy prof. Macieja Kokoszko, centrum stało się jednym z partnerów przy organizacji (obok głównych organizatorów: Zakładu Antropologii Kulturowej, Zakładu Teorii i Badania Kultury

Współczesnej i Katedry Historii Bizancjum UŁ) cyklicznego sympozjum, odbywającego się pod hasłem: *Palce lizać? Kulturowe przygody kulinariów*. Inicjatywa ta ma na celu nie tylko popularyzowanie wiedzy o dawnej kuchni, antycznej czy średniowiecznej, ale również upowszechnianie pojmowania

problematyki żywieniowej jako swoistego fenomenu kulturowego, stanowiącego ważny komponent obyczajowości ludzkiej. Pierwsze spotkanie z tego cyklu odbyło się w październiku minionego roku w Instytucie Historii UŁ.

W siedzibie *Ceraneum* gościła też prof. Eliza Małek, wybitna literaturoznawczyni z Instytutu Rusycystyki UŁ, zajmująca się, m.in., średniowiecznym piśmiennictwem ruskim oraz literaturą rosyjską XVI-XVIII w. Zaprezentowała wykład otwarty, poświęcony staroruskim relacjom z pielgrzymek do Ziemi Świętej. Głównym bohaterem prezentacji był ihumen Daniel, któremu zawdzięczamy obszerny opis podróży po Palestynie, pochodzący z początku wieku XII. Profesor ukazała analizowane zagadnienie na szerszym tle kulturowym, podkreślając wyjątkowe miejsce, zajmowane przez Jerozolimę w wyobraźni religijnej mieszkańców Rusi/Rosji.

Kolejny wykład otwarty odbył się w Instytucie Historii UŁ w połowie grudnia ubiegłego roku. Jego gościem – Katedry Historii Bizancjum UŁ oraz *Ceraneum* – był tym razem dr Marcin Böhm z Uniwersytetu Opolskiego, którego zainteresowania naukowe oscylują głównie wokół zagadnień militarnych: armii i floty bizantyńskiej. Wygłosił on prelekcję nt. *Flota cesarstwa bizantyńskiego i okręty jego sojuszników w XI-XII w.* ■

Zofia Brzozowska